

كۆرەسكەرلىك جاس داۋرەن

چىن مىين:

۹0 ـ جىلداردا تۇيلغان، قاربالاس بولسا دا قۇانىشتى سەرىك ەتكەن الەۋمەتتىك اۋماق ”قوجايىنى“

□ انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتىنىڭ ەتىلىشى

جايڭ يانفاڭ

“اتا، اجەم ەكەۋىڭىزدى كورگەلى كەلدىك، ەكەۋىڭىزگە قاچەتتى دۇنيە بولسا بىزگە تەلەفون شالساڭىز بولغانى دەرەۋ جەتپ كەلەمىز...“ 7 – ايدىڭ 1 – كۇنى قۇمىل قالاسى يىچۇ رايونى شىيوۋ شىنچىڭ ەمالسى نانخۇان جولى الەۋمەتتىك اۋماعى پارىكومىنىڭ شۇجىيى چىن مىن قاراستى اۋماقتىڭ تۇرغىنى، 85 جاستاعى گو سۇڭدىنىڭ ۇينە امانداسا كەلدى.

بىلىتىر 4 – ايدا گو سۇڭدىنىڭ سالدانىپ توسەك تارتىپ جاتقان جۇبايى تۇتقىيل اۋرىپ، ەستەنە نانغاندا، چىن مىن شىپاخانا مەن بايالىنسى جاسايدى، سونداي – اق الەۋمەتتىك اۋماق كادر– لارىن باستاپ قارتتاردى عىماراتتان كوتەرىپ الپ ەتۇسىپ، قۇنقارۋ اۋتونوكولىگنە شىعارادى. ”جۇبايىم ىلگەرىنىدى – كەيىندى 3 رەت بالنىپتسا– عا جاتىپ ەمدەلدى، شىياۋچىن شۇجي ەار جولى كومەكتەسەدى، بىزگە بار پەيىلىمەن قارايلاسا– دى، بەينە ەبىزدىڭ نەمەرە قىزمىز سىياقتى“ ،– دەدى گو سۇڭدى اسەرلەنە.

يىيل 29 جاستاعى چىن مىن مەكتەپ بىتىرە سالا الەۋمەتتىك اۋماققا كەلىپ قىزمەت سىتەپ، جۇمىسىن تاباندىلىقپەن 6 جىل جالغاستىرادى. الەۋ– مەتتىك اۋماقتىڭ قىزمەتى ۇساق – تۇيەك جۇمىستارعا تولى بولادى، ول ەار كۇنى وتە قاربالاس بولغاند– مەن، سول قاربلاستىقتان قۇاننىش تابا بىلەتىن.

”مەن بالا كەزىپەدە تەلەۋۇيىزوردان ‹‹قولى بوس ما اپاي›› ەمولودراماسن كورگەنمەن، اق كوڭىل ما اپايدىڭ كورۇشىسىنە قالىڭدىق تانىستىر– ۋى، داۋ – شاردى جازاستىرۋى سىياقتى سىتەرى ماعان تەرەڭ اسەر قالىدراعان ەدى“. چىن مىن بىلاي دەدى: ”ەبىز الەۋمەتتىك اۋماق قىزمەتىن جاقسى سىتەۋدە ما اپاي سەكىلدى باۋىرمال بولۇەن بىرگە، ەتپتى دە ساىبرلى بولپ جاۋاپ– كەرىشلىك ارقالاپ، قىزمەت ەادىسىن ويداعىداي يگەرگەندە عانا، الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ ۇلكەندى – كىشىلى سىتەرىن ويداعىداي سىتەي الەمىز“.

نانخۇان جولى الەۋمەتتىك اۋماعىندا 4430 وتد– باسى بار، مۇناي كاسپورىنىڭ تۇرمىس بازاسى رەتىندە، قاراستى اۋماقتا قارتار مەن بالالاردىڭ سانى مول، قىزمەتكە شىعاتىندار دا مول ەدى. ”ەكىنى جەڭلىدەتۇ“ ساياساتى اىتقارلۇدان بۇرىن قاراستى رايونداى ەبىر ەبولم باستاۋىش مەكتەپ وقۇشلارنىڭ وقۇدان تاراعاننان كەيىن قاراۋسىز قالۇ ماسەلىسن شەشۇ ۇشۇن چىن مىن قاراستى را– يونداى مەكتەپتەرىدى، الەۋمەتتىك اۋماقتاردى، وتد– باسلارىن ەبىر تۇلعالاندىراعان وقۇ – اعارتۇ ۇلكە– سىن ورناتۇ جونىندە بەلىسەنە نەدىنسى جاساپ، الەۋمەتتىك اۋماقتا ”ليڭيىدان مەكتەبىن“ اشتى ەارى ونى فورماسى سالىستىرمالى تۇراقتى، مازمۇنى سا– لىستىرمالى تۇردە كەمەلدى باسقارۇ ۇلكىسىنە اپنال– دىردى، ”اتا – انالار جانىندا بولپاسا، ەبىز بارمىز، مەكتەپ وقۇدان تاراتسا، ەبىز جالغاستى وىقتامىز“ دەگەندى بەلگىلى دارەجەدە جۇزەگە اسىردى، ەرىكتىلەر مەن الەۋمەتتىك اۋماق كادىرلارى بالالارعا تاپسىرمانى تەگىن پىسسىقتانىپ بەرىپ، جاستار مەن ورەندەردىڭ ”اللاڭسىز ايلامىن“ قالىپ– تاستىرىپ، اتا – انالاردى ۋايىمان ارىللىتى.

”بىلىتىر 9 – ايدان باستاپ” ليڭيىدان مەكتەبى‘ ەمرەكە، دەمالسى كۇندەرىندە اشىلاتىن مەكتەپكە وزگەرتىلدى، بالالاردىڭ الەۋمەتتىك اۋماققا كەلىپ كىتاپ وقۇنا، تاپسىرما جازۇنا، قىزدل كىنو كور– ۇنە بولدى“. چىن مىن بىلاي دەدى: قازىر ەدال جازعى دەمالسى كەزى، مۇندا ەار كۇنى بالالار ەەرلىك كەلەدى، شىفان مەكتەبىنەن وقۇ تاۋىسقاند– دىعم سەبەپتى، بالالاردىڭ تاپسىرماسىن پىسسىقتاۋى جاعىندا ارتقىشلىقىمىدى ساۋلەلەندىرۇمە ابدەن بولادى. بالالار تاى الەۋمەتتىك اۋماق ۇيپەداس–

ئەردىكى ورناللىق شىنچياڭ قىزىلتى جۇرئىداردىكى ئىگىبە ئىراجىلىسىنىڭ رۇخىن ۇرۇلەپك، داپلەتلىكئىداردىك

جانا داۋىردىكى جۇڭگۇدا سىرتساپلىق شىنچياڭ تۇرۇنا قۇلىشىناىق

□ انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتىنىڭ ەتىلىشى

بارشا تەگىسى

وتباسىلاردىن ارالاپ، قىستاق تۇرغىندارد– نىڭ جاعدايى مەن تالاىىن ۇعىسىپ، قىستاق تۇرغىندارىنىڭ جۇرەگىندەگى ”تۇيىنىشكىتى“ دەر كەزىندە شەشتى... كۇيتۇن قالاسى كەگەنىشى اۋىلى گاۋگىداچۇان قىستاعى پارتيا يا– چەيكاسنىڭ شۇجىي بولغاننان بەرى لي حۇڭبو تاباندىلىقپەن وسلاي سىتەپ كەلەدى. لي حۇڭبو كۇيتۇن قالالىق اۋىل شارۋاش– لىعى، اۋىل – قىستاق مەكەمەسى پارتيا باسىش– لىق گرۇپپاسىنىڭ مۇشەسى. 2015 – جىلى 12 – ايدا لي حۇڭبو العاش گاۋگىداچۇان قىستاعىنا قىزمەت سىتەۋگە كەلگەندە قىستاق تۇرغىندارى ”قالادان كەلگەن“ وسى ياچەيكا شۇجىسىنە ”ول ەوزىنىڭ مارتەبەسىنىڭ ەوسۇى ۇشنى كەلگەن، كوپ ۇزاماي – اق كەتەدى!“، ”ەبىر وركان كادرى ەبىزدىڭ اۋىل – قىستاقتىڭ جاعدايىن قانىشالىق بىلەدى دەپسىڭ؟“ دەگەن كوزقاراستا بولادى. كۇدىك – كۇمان الدىندا لي حۇڭبو حا– لىقتى ۋايىمان ارىلتىپ، حاللىقى يگىلىككە كەنەل– تىپ، قىستاق تۇرغىندارىنىڭ جۇرەگىنەن شىند– مەن ورىن لۇعا بەكىدى.

”2016 – جىلى لي شۇجي وتباسىمىزدىڭ ەگىستىك جەرىنىڭ ەۋنىم مولشەرى تومەن، كە– ردىسى از ەكەندىگىن بىلگەننەن كەيىن بىزگە جەرگىلىكى تاۋىق باغۇ ۇسىنىسن قويدى“. قىستاق تۇرغىنى لي ايلېڭ لي حۇڭبونىڭ ولاردىڭ ۇينە جەرگىلىكى تاۋىق اكەلۇ جۇمە– سىمەن قاربالىستىققا تۇسكەندىگىن ايتتى.

لي ايلېڭ وتباسى بۇرىن 40 مۇ كەلەتىن دشەر استىق جەرىنە عانا سۇيەنىپ تۇرمىس كە– شىرەتىن، لي حۇڭبو ولاردىڭ ۇينە سان مارتە

بارپ ەجۇرىپ، ولاردىڭ وتباسىنىڭ اۋلا باعىم–

شلىقىمەن شۇعىلدانىپ، بايۇ جولىمەن جۇرۇنە كومەكتەستى. 2016 – جىلى لي حۇڭبو ”ەكى باسىن ۇستاۋ، ورتاسىن جەتەكتەتۇ“ ۇلكىسىن قولدانپ دىقانداردى اۋلا كوكونسى ەگىشىلگى جانە لياڭغىڭ جەرگىلىكى قارا تاۋىعىن بوس قويىپ باغۇ نسانىن دامىتۇعا جەتەكتەدى. قازىر گاۋگە– داپچۇان قىستاعىداى تۇرغىنداردىڭ اۋلادا ەككەن كوكونسى اۋدانى جالىي 30 مۇعا، جىلدىق باققان جەرگىلىكى تاۋىعى 4000عا جەتتى.

اۋىل – قىستاق ەكونوميكاسىن ونان ارى دامىستۇ ۇشىن 2018 – جىلى لي حۇڭبو ”ەۋنىدەرۇ، وڭدەۋ بازاسى + ەلەكتروندى ساۋدا، زات اپىنالىمى + الەۋمەتتىك اۋماق توتە جەتكىزۇ“ اۋىل شارۋاشلىق ونىمەدرى اپىنالىم ۇلكىسىن قولدانىپ، قىستاقتا كەدەيلەردى سۇيە– مەلدەۋ بويىنشا شارۋاشلىق قۇرۇ، جۇمىستاند– دىرۇ بازاسىن قۇردى. قازىرگە دەپىن ماي تارتۇ زاۋودى، قارا استىق وڭدەۋ زاۋودى، بال وڭدەۋ زاۋودى جانە ماقتا تورلاۋ زاۋودى سىياقتىلار سالنىپ سىكە قوسىلدى؛ ەلەكتروندى ساۋدادا وتكەرەلمەننەن اۋىل شارۋاشلىق قو– سىمشا ونىمەدرىن ساقتاۋ پۇنىكتىنەن بىرەۋى سالنىپ، 20 ەگىشى – مالىشىنى جۇمىستانۇعا باستاپ، كىرىستى 240 مىڭ يۋان ارتتىرىپ، اۋىل شارۋاشلىق ونىمەدرىن ساتۇ تازا پايداسى 600 نەشە مىڭ يۋانعا جەتتى.

بۇل جىلدارى لي حۇڭبونىڭ باستاماشلىدد– ەنىدا قىستاق تۇرغىندارى كوكونسى ەگۇ شە– بەرىلگىن، جەرگىلىكى تاۋىق باغۇ تەحنىكاسىن بەلسەنە ۇيرەندى. بۇرىن تەك سىبر باغۇدى عانا بىلەتىن دارجاب بۇرگۇت قازىر تاۋىق باغۇ شەبەرىنە، كارىتوپ جەۋگە قۇمار حالپۇرات مۇشەلەرى اۋانگارد بولۇ“ سىندى قىزمەت ۇلكە– سىن قاراستىرىپ، قىستاق تۇرغىندار كومىيتەتىنىڭ قىزمەت ونىمىدىلگىن ەۋنىمدى جوعارىلاتتى. ول اپتا ساىىن قىستاق گرۇپپالارنا بارىپ ىشكەرلىەي تەكسەرۇ جۇرگىزىپ، ەارقايىسى پارتيا شاعىن گرۇپپاسىنىڭ پارتيا قۇربلىسى قىز– مەتىن بىلگەرلەتۇ جاعدايىن ناقتى ورىندا ۇعد– سىسىپ، ارالاپ جاعداي ۇعىسۇ، تەكسەرۇ جۇرگىزۇ ارقىلى ناقتى جاعدايدى انىق ەبىلىپ، كاسپىكە قانىقىپ، قابىلەتىن شىڭداپ، وي جەلد– سىن ايقىنداپ، قىزمەتتىڭ تابان ترەرە تىياناعىن تاپتى. ”بۇرىن كەيىىر قىيىنشىلىعى بار وتباسىلار– دىڭ كومەكتەسىسەڭ دە بايىماپتىن، قول ۇشىن بەرسەڭ دە جاقسارماپتىن باستى سەبەبى، ولاردا بايۇعا بولعان جىگەر مەن باتىلدىق كەمشىل، ەوز كۇشىنە سۇيەنىپ ەۋمىر سۇرە– تىن كاسپىتىك شەبەرلىك جەتكىلىكىسىز“. ايان نۇرقۇمار كوپ جاققان سىكە كىرىسىپ، قىستاق تۇرغىندارىنىڭ جۇمىستانۇ قىيىنشىلىعىن شەشتى.

ايان نۇرقۇماردىڭ ەبىر جاۋىنگەر سەرىگى : ”ايانىڭ تەلەفون بەرگەننەن باسقا ەشنىارسە– دەن قورىقپايمىن...“، – دەپ ازلەندەدى. ايان نۇرقۇمار كوپتەگەن ”جەكەلىك بايالىنسىن“ سىكە قوسىپ، قىستاقتاى قارىمدى جاستاردى سىرتقا شىعىپ جۇمىستانۇعا تانىستىرىپ، ولاردىڭ قوس قولنا سۇيەنىپ ەڭجەك سىتەپ باپۇنشا مۇمكىندىك جاسادى. 3 جىلدا ايان نۇر– قۇمار ەوزىنىڭ جاۋىنگەر سەرىكتەرى، ساباقتاس– تارى ارقىلى 56 قىستاق تۇرغىنىن سىرتقا شىعىپ جۇمىستانۇعا تانىستىردى.

وتباسى جاعداي كۇردەلى، سىرتقا شىعىپ جۇمىستانا ەلاپتىن قىستاق تۇرغىندارىنا قاراتا، ايان نۇرقۇمار قىستاق تۇرغىنداردىن جۇمىستانۇ شەبەرلىگىنە باۋلۇدى كۇشەيتىپ، جۇمىستانۇ، شارۋاشلىق قۇرۇ تۇغرىن ورناتۇعا سوڭىنا

قىستاق تۇرغىندارىنىڭ قورمالى بولا ەبىلدى

— اۋتونومىيالى رايوندىق تاڭداۋلى پارتيا سىتەرى قىزمەتكەرى لي حۇڭبو جونىندە

قايدەن مەن ساعدوللا زاينوللا ەكى وتباسى كو– كوونسى ەگەتىن ەرى وتباسىلارعا اپىنلدى. ”قىستاق تۇرغىندارىنىڭ تويى – تومالاق، ەنازىر – شىراق سىتەرىنىدە، كىشى – گىرىم سىد– تەرىنىدە تۇگەلدەي ول بار، قىستاق تۇرغىندارى مەيلى نە سىتەسە دە، الدىمەن لي شۇجي ەستە– رىنە ورالادى“. گاۋگىداچۇان قىستاعى قىستاق تۇرغىندار كومىيتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى جايڭىل توقان ”حاللىقى ۋايىمان ارىلتانتىن لي حۇڭبو قازىر قىستاق تۇرغىندارىنىڭ قورمالنا اپىنلدى“، – دەدى.

قۇسەمان باياخپەتپەن جۇبايى رەنجىسىپ قالغاندا جۇرت لي حۇڭبونى جازاستىرۇعا شاقىر– دى؛ شولپان تۇسىپەكتىڭ كۇيەۋىنىڭ تۇتقىيل جۇرەگى ولەتتەنگەندە لي حۇڭبو دەرەۋ جەتپ باردى...

2019 – جىلى قىستاق تۇرغىنى باقتىقان تە– مىرقان وتباسى سىير قوراسىن جاڭالاماقتى بولپ اقشادان تارىققاندا لي حۇڭبو دەرەۋ 14 مىڭ يۋان جەتكىزىپ بەردەى. باقتىقان ۇلى ۇي– لەنگەندە نوي باعاعن ەڭ الدىمەن لي حۇڭبو– نىڭ قولنا تېگىزەدى.

2021 – جىلى گاۋگىداۋچۇان قىستاعىنىڭ كولىلەكتىۋ ەكونوميكالىق كىرىسى 940 مىڭ يۋانعا، تۇرغىنداردىڭ جان باسىندىق قولداى تابىسى 23 مىڭ يۋانعا جەتتى.

2021 – جىلى لي حۇڭبو اۋتونومىيالى رايون– دىق تاڭداۋلى پارتيا سىتەرى قىزمەتكەرى بولپ باعالاندى. ”وسى ارانى تاڭداداعان ەكەد– مىن، وسى اراعا تەرەڭ تامىر تارتىپ، حاللىققا قولايلى، حاللىققا ەتىمىدى، حاللىقى يگىلىككە كەنەلتەتىن ەربىر ەستى ناقتى، ويداعىداي سىتەۋىم كەرەك“، – دەدى لي حۇڭبو بەكەم تۇردە.

قىستاق تۇرغىندارىنىڭ جايدارى ەجۇزى — العا باسۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشى

— اۋتونومىيالى رايوندىق تاڭداۋلى پارتيا سىتەرى قىزمەتكەرى ايان نۇرقۇمار جونىندە

ەتۇسىپ كومەكتەسىپ، قىستاق تۇرغىندارىنىڭ كىرىسىن ارتتىرىپ بايۇ ارانسان كەگەيتتى. قازىر جالىشي قىستاعىنان اشىلعان ەماريا چىلى بالكۇلشە دۇكەنىندە قارىدارلاردىڭ اياعى ۇزىلمەيدى، دۇكەن قوجايىنى ەماريا ماقان مەن كۇيەۋى توتەنشە قاربالاس.

”بۇرىن ەشقانداي تەحنىكانىڭ تەتگىن بىلەگەندىكتەن، تەك ەكەۋىمىزدىڭ جان – جاققان قارا جۇمىس سىتەپ تاپقان اقشامىزبەن ارەڭ تۇرمىس كەشىرەتتىبىز، ايان شۇجىدىڭ كومەگىندە قىستاق تۇرغىندار كومىيتەتىنىڭ ەسكى جىيىن زالنان بالكۇلشە دۇكەننى اشتىق“، – دەدى ەماريا شاتاننا، قازىر ونىڭ بالكۇلشە دۇ– قامداپ، جىل ساىىن 250 مىڭ يۋان كىرىسى كىرگىزەدى، اۋەل دەسەڭىز ونىڭ شاعىن دۇكە– نى 3 قىستاق تۇرغىنىن جۇمىستاندىردى.

ەرەكشە كاسىپ سالاسىن دامىتۇدىڭ بال ەدامىن تاتقان سوڭ ايان نۇرقۇمار بالكۇلشە دۇكەننى ۇلكى ەتىپ، ”پارتيا ياچەيكاسى + سەلبەستىك كووپەراتىۋ“ ەۋندىرىس تىجارات ۇلكىسىن تۇلعالاپ، ىلگەرىندى – كەپىندى كەس– ىتەحانا، ناۋبايچانا سىياقتى 10نان ارتىق ساۋدا دۇكەنىن قۇردى.

ايان نۇرقۇمار بىلاي دەدى: قازىر بۇقارا– نىڭ قالتاسى قامپايدى، رۇحانى دۇنيەنى دە با– يىتا ەتۇسۇ قاچەت. ول قىستاقتاى پارتىيالى كادىرلار مەن بايۇ باستاماشلاردىن اتتانىسقا كەل– تىرىپ، ولەڭ جازىپ، دومىىراعا قوسىپ ايتۇ ار– قىلى پارتيانىڭ اىزال ساياساتىن قىستاقتا جىرلا– دى.

ايان نۇرقۇماردىڭ قۇلىشنا قىزمەت سىد– تەۋىنىڭ ارقاسىندا جالىشي قىستاعىنىڭ نەگىز– گى ساتى ۇيىمىنىڭ قۇربلىسى جاڭا بەلەسىكە كوتەرىلىپ، پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ۇيسۇ قۋاتى، ۇيىمداستىرۇ قۋاتى جانە بەدەلى ۇزدىكىسىز جو– عارىلادى.